Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani jud. V. Ciumac
Dosarul nr. 3a-705/22 (2-21003379-02-3a-05042022)

D E C I Z I E

10 aprilie 2024 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Preşedintele completului Victoria Sîrbu
Judecătorii Angela Braga și Veronica Negru
Grefier Marina Samatiuc

examinînd în ședință de judecată publică, cererea de apel înaintată de Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2021, în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Eugenia Sîrghi împotriva Autorității Naționale de Integritate cu participarea terțului Anatolie Mocanu privind anularea actului administrativ individual și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La data de 11 ianuarie 2021, avocatul Ludmila Ouș în interesele Eugeniei Sîrghi a depus acțiunea în procedura contenciosului administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare (f.d.6-30).

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 21.12.2020 a recepţionat pe cale poştală, actul de constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate în privința dnei Sîrghi Eugenia, Primar în s. Satul Nou, r-nul Cimişlia, precum că a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, reglementat de art. 12 alin. (4) lit. a) şi b), art. 14 al. (2) şi (4) din Legea nr.133 din 17.06.2016 cu privire la declararea averii şi intereselor personale.

Reclamanta nu este de acord și consideră că, Actul de Constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 este ilegal sub aspect de procedură și de fond, fiind emisă contrar prevederilor legii, fapt care, conform art.5, 6, 10, 11, 206 alin. (1), lit. a) al Codului administrativ constituie temei pentru anulare. Actul de contestare cuprinde o interpretare eronată şi superficială a legii în raport cu circumstanțele de fapt, nu

este motivat întemeiat de fapt şi de drept care ar justifica constatarea încălcării menţionate, ducînd la o violare asupra drepturilor fundamentale şi intereselor legitime ale reclamantei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimişlia din 13.11.2019, a fost validat mandatul de Primar a Eugeniei Sîrghi care a fost aleasă la alegerile locale - Primar al satului Satul Nou r-nul Cimişlia.

La data de 26.11.2019 Eugenia Sîrghi după ce a fost aleasă în calitate de primar al satului Satul Nou, prin Declaraţia conflictului de interese nr. 267, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019, a declarat Agenţiei Naţionale de Integritate conflictul de interese, aducând la cunoştinţă faptul că, în Primăria Satul Nou în funcţia de contabil şef activează soţia fratelui ei, Iulia Leanca, indicând că ultima activează ca contabil în primărie din anul 1991, care are studii superioare în domeniu, nu a avut nici odată încălcări, dimpotrivă pentru performanțele înalte profesionale i-a fost acordată Diploma de menţiune din partea Preşedintelui Raionului. Solicitând ca să se ţină cont de faptul că în localitate nu sunt alţi specialişti de asemenea calitate în domeniu şi este important ca în funcţia de contabil şef să fie o persoană competentă ca Dna Leancă Iulia.

Prin răspunsul nr.07/3341 din 03.12.2019, semnat de către președintele ANI, Rodica Antoci, după examinarea Declaraţiei conflictului de interese nr. 267 din 26.11.2019 depusă de primarul Eugenia Sîrghi, înregistrată la ANI sub nr.6608 din 28.11.2019, Agenţia Naţională de Integritate în baza art. 7 al. (3) lit. g) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, a formulat o opinie consultativă, cu referire la eventuala situaţiei de conflict de interese, în care a informat că, subiecţii declarării, specificaţi în art. 3 al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale, în procesul îndeplinirii atribuţiilor de serviciu, este obligat să evite conflictele de interese, astfel fiind cel dintîi responsabil pentru a da apreciere justă situaţiei şi de a întreprinde acţiunile ce sunt prescrise de lege în cazul apariţiei unui conflict de interese subiectul declarării este obligat să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu ia sau să nu participe la luarea de decizii în exercitarea mandatului, a funcţiei publice până la soluţionarea conflictului de interese. Informarea despre apariţia unui conflict de interese real se va face până la soluţionarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei si va lua forma unei declaraţii scrise (declaraţie privind conflictul de interese real). Subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluţionare a conflictului de interese real în care se află, totodată, având și posibilitatea soluţionării acestuia prin abţinerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/ adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizei/votare, informând toate părţile vizate de decizia

respective în privinţa măsurilor luate a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor Autoritatea ANI poate constata încălcarea sau lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese şi restricţiilor de către subiectul declarării averii şi intereselor personale, doar ca urmare a unui control de specialitate, iniţiat şi realizat în condiţiile legii, de către inspectorul de integritate.

Prin notificarea nr. 04-21/3791 din 20.08.2020 expediată de către inspectorul de integritate, Ivanov Natalia, recepţionată de către reclamantă la data de 24.08.2020, Dna Eugenia Sîrghi a fost informată despre iniţierea în privinţa sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate.

Prin interpelarea nr. 04-21/3978 din 01.09.2020, expediată de către inspectorul de integritate, Natalia Ivanov, şi recepţionată de Dna Eugenia Sîrghi la data de 03.09.2020, s-a solicitat prezentarea copiilor următoarelor acte: contractul individual de muncă semnat de Primăria s. Satul Nou şi Iulia Leancă, fişa de post al d-nei Iulia Leancă; ordine, dispoziţii, cereri, talele de pontaj emise semnate de către Sîrghi Eugenia în privinţa dnei Iulia Leancă pentru perioada lunii noiembrie 2019 - august 2020.

Ca răspuns la interpelarea nr.04-21/3978 din 01.09.2020, dna Eugenia Sîrghi la data de 16.09.2020, a prezentat ANI următoarele acte: fişa postului dnei Iulia Leanca; tabelele de pontaj; dispoziţia nr. 67-p cu privire la acordarea concediului de odihnă anual; dosarul personal al dnei Iulia Leanca; autoevaluarea şi evaluarea contabilului şef Iulia Leanca pe trimestrul I, II, III; dispoziţiile nr. 24-p, 46-p, 66-p cu privire la stabilirea sporului pentru performanţe; copia declaraţiei conflictului de interese nr. 267 din 26.11.2019 depusă de primarul Eugenia Sîrghi, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019 şi copia răspunsului nr. 07/3341 din 03.12.2019, semnat de către preşedintele ANI, Antoci Rodica.

Prin interpelarea nr. 04-17/5112 din 27.10.2020, expediată de către inspectorul de integritate A. Fotescu şi recepţionată de d-na Eugenia Sîrghi s-a solicitat prezentarea copiilor următoarelor acte: organigrama statului de personal al Primăriei s. Satul Nou, r-nul Cimişlia; Regulamentul de organizare şi funcţionare a Primăriei s. Satul Nou, r- nul Cimişlia; informaţia cu privire la perioada de activitate a d-nei Iulia Leanca în funcţie de contabil şef a Primăriei s. Satul Nou, r-nul Cimişlia; fişa postului de contabil- şef a d-nei Iulia Leanca.

Ca răspuns la interpelare reclamanta a prezentat ANI documentele solicitate.

Prin interpelarea nr. 04-21/5268 din 02.11.2020, expediată de către inspectorul de integritate, Natalia Ivanov, s-a solicitat prezentarea copiilor următoarelor acte: dispoziţiilor cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă pentru lunile noiembrie, decembrie 2019 şi lunile februarie, martie, mai şi iunie

2020; dispoziţiile cu privire la acordarea premiilor cu ocazia diferitor sărbători în perioada de referinţă.

Prin răspunsul nr. 199 din 16.11.2020 la interpelarea nr. 04-21/5268 din 02.11.2020, d-na Eugenia Sîrghi la data de 16.11.2020, a prezentat ANI următoarele acte: dispoziţiile cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă pentru lunile noiembrie, decembrie 2019 şi lunile februarie, martie, mai şi iunie 2020 şi informaţie că din luna noiembrie 2019 până în prezent noiembrie 2020 nu s-a acordat premii d-nei Iulia Leanca.

La data de 16.09.2020 şi 13.11.2020 prin demersurile înregistrate în cancelaria ANI cu nr. 6891, şi respectiv nr. 8714, d-na Eugenia Sîrghi, a solicitat acordarea posibilității de a face cunoștință cu materialele dosarului de control, inclusiv sesizarea depusă.

La data de 17.11.2020, d-na Eugenia Sîrghi a făcut cunoștință cu actele din dosarul controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic al restricțiilor, inițiat conform Procesului-verbal de iniţiere a controlului nr. 394/21 din 20.08.2020, care a fost intentat la sesizarea nr. M-336/20 din 27.07.2020 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Eugenia Sîrghi.

Prin invitația nr. 04-21/5635 din 17.11.2020, d-na Eugenia Sîrghi a fost invitată la sediul Autorităţii Naţionale de Integritate pentru a-şi prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului.

Drept răspuns, d-na Eugenia Sîrghi a depus explicaţia, înregistrată în cancelaria ANI cu nr. 9433 din 02.12.2020, indicând următoarele că, la data de 17.11.2020, a făcut cunoştinţă cu actele din dosarul controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic ai restricţiilor, iniţiat conform Procesului-verbal de iniţiere a controlului nr. 394/21 din 20.08.2020, în cadrul căruia se verifică dacă a luat careva decizii şi a emis careva acte administrative, în calitate de Primar al s. Satul Nou, r-nul Cimişlia, în privința cumnatei sale - Iulia Leancă, care activează de mai bine de 30 ani în calitate de contabil şi contabil-şef în Primăria s. Satul Nou. Prin mandatul validat prin hotărârea Judecătoriei Cimişlia din 13.11.2019, Eugenia Sîrghi a fost aleasă la alegerile locale - Primar al satului Satul Nou r-nul Cimişlia. La data de 26.11.2019, după ce a fost aleasă în calitate de Primar al satului Satul Nou, prin Declaraţia conflictului de interese nr. 267, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019, a declarat Agenției Naţionale de Integritate conflictul de interese, aducând la cunoştinţă faptul că în Primăria Satul Nou în funcţia de contabil şef activează soţia fratelui.

Prin Actul de constatare nr.299/21 din 15.12.2020 întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate (Inspectorul de Integritate Ivanov Natalia), recepţionat postal de reclamantă la 21.12.2020, ilegal s-a constat că d-na Eugenia Sîrghi, primar al s. Satul Nou, r-l Cimişlia a încălcat regimul juridic al conflictelor de

interese, manifestat prin: nedeclararea (neinformarea) în conformitate cu art.12, alin. (4), lit. a)-b), alin. (5) alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; nesoluţionarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2), (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale; emiterea semnarea în privinţa persoanei apropiate dnei Iulia Leancă (cumnata), a celor 10 Dispoziţii (acte administrative), fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale.

În Actul de constatare se face referire la mai multe acte acumulate în procedura efectuată de către ANI, indicându-se că în urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctului de vedere al persoanei supuse controlului prevederilor legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate ilegal şi neîntemeiat concluzionează că d-na Eugenia Sîrghi, în calitate de primar al s. Satul Nou, r-l Cimişlia avînd interes personal rezultat din relaţiile sale cu persoana apropiată (cumnata) a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b) alin. (5)-(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; nesoluţionarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) – (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale; emiterea, semnarea în privinţa persoanei apropiate — dnei Leancă Iulia (cumnata), a următoarelor acte administrative: Dispoziţia nr.57-p din 03.12.2019 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.01-p din 21.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.24-p din 30.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.26-p din 26.02.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.39-p din 02.04.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.46-p din 05.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.50-p din 29.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.61-p din 01.07.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.66-p din 01.08.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; Dispoziţia nr.67-p din 01.08.2020 “Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului-şef fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 03/2016 privind declararea averii a intereselor personale”;

În Actul de constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 se face trimitere la prevederile art. 19, 35-38, 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea

Naţională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6), (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii intereselor personale, art. 5, alin. (4), lit. a/1) din Legea 768/2000 privind statutul alesului local; art.28, alin. (2), lit. d) din Legea 436/2006 privind administraţia publică locală inspectorul de integritate, în baza cărora inspectorul de integritate, Natalia Ivanov decide:

1. Se constată că d-na Eugenia Sîrghi, primar al s. Satul Nou, r-l Cimişlia a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea (neinformarea) în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b), alin. (5) alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; - nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2), (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale; - emiterea semnarea în privința persoanei apropiate d-nei Iulia Leancă (cumnata), a celor 10 Dispoziții (acte administrative), fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale.

2. Se sesizează Oficiul teritorial Hînceşti al Cancelariei de Stat, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea iniţierii procedurii de revocare a d-nei Eugenia Sîrghi din funcţia de primar al s. Satul Nou, r-nul Cimişlia.

3. Se decade d-na Eugenia Sîrghi din dreptul de a exercita o funcţie publică sau o funcţie de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, cu excepţia funcţiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive irevocabile a hotărârii judecătoreşti prin care se confirmă existenta conflictului de interese.

4. Se înscrie, d-na Eugenia Sîrghi, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau demnitate publică, din data rămînerii definitive a actului de constatare ori din data rămînerii definitive irevocabile a hotărîrii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Consideră că Actul de constatare nr.299/21 din 15.12.2020 este ilegal în fond, fiind emis contrar prevederilor legii art. 12, 14 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, art. 7 al. (2), 19, 20 al. (2) lit. e) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, fapt care, conform art. 141, art. 206 alin. (1). lit. a) al Codului administrativ constituie temei pentru anularea acestui Act de constatare. În Actul în cauză nu a fost analizat argumentele prezentate în scris de către reclamantă, probele, înscrisurile prezentate de reclamantă la etapa de iniţiere a controlului, nu este întemeiat în fapt şi de drept pe motive justificate de constatare a încălcării, nu argumentează prezenţa

elementelor constitutive ale încălcării invocate, fiind o interpretare unilaterală, declarativă, eronată şi defavorabilă reclamantei.

Cu referire la constatarea de către inspectorul de integritate în Actul de constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 precum că d-na Eugenia Sîrghi, primar al s. Satul Nou, r-1 Cimișlia a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea (neinformarea) în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b), alin. (5) alin. 7 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla, relatează că, aceste constatări sunt nefondate deoarece reclamanta Eugenia Sîrghi a prezentat probe ANI-lui că imediat după ce a fost validat mandatul Primarului s. Satul Nou, r- nul Cimişlia - Eugenia Sîrghi, la data de 26.11.2019, a depus Declarația conflictului de interese nr. 267, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019, declarând Autorităţii Naţionale de Integritate conflictul de interese, aducând la cunoştinţă faptul că în Primăria Satul Nou în funcţia de contabil şef activează soţia fratelui ei, Iulia Leancă, indicând că ultima activează ca contabil în primărie din anul 1991, care are studii superioare în domeniu, nu a avut nici odată încălcări. Faptul depunerii declaraţiei conflictului de interese se confirmă şi prin răspunsul nr. 07/3341 din 03.12.2019, semnat de către președintele ANI, Rodica Antoci.

Pe de altă parte Autoritatea Naţională de Integritate după ce a primit de la Eugenia Sîrghi, Declaraţia conflictului de interese nr. 267, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11,2019, nu a soluţionat conflictul real de interese declarat după cum era obligat în baza art. 14 alin. (5) al Legii 133/2016, dar a expediat răspunsul nr. 07/3341 din 03.12.2019, semnat de către președintele ANI, Rodica Antoci, în care se indică numai că, autoritatea ANI poate constata încălcarea sau lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese şi restricțiilor de către subiectul declarării averii şi intereselor personale, doar ca urmare a unui control de specialitate, inițiat şi realizat în condițiile legii, de către inspectorul de integritate, însă nu au întreprins nimic în acest sens.

Se constată cert că ANI nu s-a expus în nici într-un mod referitor la Declarația conflictului de interese nr. 267, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019, depusă de către reclamantă, nu a indicat nici un mod de soluționare a conflictului, nu a oferit reclamantei nici o soluție, nici o recomandare, nici o restricționare care nu ar fi fost îndeplinită sau încălcată de primarul Eugenia Sîrghi.

Atenționează că, Primarul s. Satul Nou, r-nul Cimișlia, Eugenia Sîrghi a respectat prevederile art. 12 alin. (4) şi (5) ale Legii 133/2016, a depus declarația conflictului real de interese, a informat ANI despre apariţia conflictului de interese real pînă la soluționarea și luarea Dispoziţiilor nr. 57-p din 03.12.2019; nr. 01-p din 02.01.2020; nr. 24-p din 30.01.2020; nr. 26-p din 26.02.2020; nr. 39-p din

02.04.2020; nr. 46-p din 05.05.2020; nr. 50-p din 29.05.2020; nr. 61-p din 01.07.2020; nr. 66-p din 01.08.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță salariaților primăriei şi până la emiterea Dispoziţiei nr. 67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului-şef Iulia Leanca. Iar Autoritatea Naţională de Integritate nu a soluţionat conflictul de interese declarat conform legislaţiei expuse supra.

Iar faptul că Declarația conflictului de interes depusă de Eugenia Sîrghi nu a fost înregistrată în Registrul declaraţiilor privind conflicte de interese, nu poate fi imputate reclamantei deoarece conform prevederilor art. 12 alin. (8) din Legea 133/2016, Autoritatea Naţională de Integritate este obligată să înregistreze declaraţiile privind conflictele de interese ale subiecţilor menţionaţi la alin. (7) în Registrul declaraţiilor privind conflicte de interese, conform anexei nr. 4, iar conform alin. (9) al aceluiaş articol, Preşedintele şi vicepreşedintele Autorităţii Naţionale de Integritate, precum şi inspectorii de integritate, sînt obligaţi să informeze Consiliul de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese real în care se află.

Astfel, deşi reclamanta a emis în calitate de Primar al satului Satul Nou r-nul Cimişlia, dispozițiile nr. 57-p din 03.12.2019; nr. 01-p din 02.01.2020; nr. 24-p din 30.01.2020; nr. 26-p din 26.02.2020; nr. 39-p din 02.04.2020; nr. 46-p din 05.05.2020; nr. 50-p din 29.05.2020; nr. 61-p din 01.07.2020; nr. 66-p din 01.08.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță şi dispoziţiei nr. 67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului-şef Iulia Leanca, fapt consumat prin emiterea acestora, totuşi, în condiţiile în care din dispoziţiile legale pertinente reiese că acţiunile/inacţiunile imputate reclamantei prin actul contestat sunt atribuie la categoria delictelor, pentru comiterea cărora legea instituie sancţiunile sus-indicate, reclamanta urmează să beneficieze de efectele prezumţiei nevinovăţiei institute de art. 21 al Constituţiei Republicii Moldova, astfel încât anume Autorităţii Naţionale de Integritate îi revine sarcina de a dovedi că emiterea unui act administrativ, la caz - dispoziţiile nr. 57-p din 03.12.2019; nr. 01-p din 02.01.2020; nr. 24-p din 30.01.2020; nr. 26-p din 26.02.2020; nr. 39-p din 02.04.2020; nr. 46-p din 05.05.2020; nr. 50-p din 29.05.2020; nr. 61-p din 01.07.2020; nr. 66-p din 01.08.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă pentru toţi salariaţii primăriei şi dispoziţiei nr. 67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului-şef Iulia Leanca, de către primar din numele Primăriei satului Satul Nou r-nul Cimişlia, în privinţa salariatului Iulia Leanca este capabilă să influenţeze exercitarea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică de către reclamantă.

Or, în caz contrar inexistenţa acestui element definitoriu a conflictului de interese real pasibil de sancţionare pentru nedeclararea acestuia în termenul stabilit

sau pentru realizarea consumată a acestuia exclude componenţa delictului, inclusiv în contextul în care Autoritatea Naţională de Integritate nu a stabilit circumstanţele ce au precedat emiterea dispoziţilor sus-indicate prin prisma existenţei sau lipsei unei favorizări a ocupării de către cumnata reclamantei a funcţiei de contabil-şef, pe care o ocupa în cadrul Primăriei cu mult timp înainte de a fi aleasă Eugenia Sîrghi în funcţie de Primar, în raport cu alţi salariaţi ai primăriei.

Prin dispoziţiile nr. 57-p din 03.12.2019; nr. 01-p din 02.01.2020; nr. 24-p din 30.01.2020; nr. 26-p din 26.02.2020; nr. 39-p din 02.04.2020; nr. 46-p din 05.05.2020; nr. 50-p din 29.05.2020; nr. 61-p din 01.07.2020; nr. 66-p din 01.08.2020 s-a stabilit conform legii sporul pentru performanţă tuturor angajaţilor Primăriei s. Satul Nou şi prin Listele persoanelor privind calcularea sporului pentru performanţă pentru lunile decembrie 2019 - august 2020, transmise de către Primarul Sîrghi Eugenia inspectorului de integritate Ivanov Natalia se confirmă cu certitudine că primarul, conform atribuţiilor de serviciu, în temeiul art. 16 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar şi Regulamentului-cadru cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului din unităţile bugetare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12.12.2018 a dispus achitarea sporului pentru performanţă pentru lunile respective tuturor salariaţilor nu numai în privinţa persoanei apropiate - dnei Iulia Leanca.

Primarul, Eugenia Sîrghi conform atribuțiilor funcționale era obligată să respecte legislaţia în vigoare şi în baza art. art. 29, 32, 40 din Legea nr. 436 din 28.12.2007 privind administrarea publică locală, prevederilor art. 39 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţie de demnitate publică, prevederilor Codului muncii, art. art. 10 alin. (1) lit. b), 16 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar şi Regulamentului-cadru cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanţă personalului din unităţile bugetare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12.12.2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, să dispună achitarea sporului pentru performanţă a personalului primăriei satului Satul Nou, r-nul Cimişlia pentru a nu prejudicia, a nu încălca drepturile angajaţilor primăriei la primirea sporurilor pentru performanţă garantate de lege.

Reclamanta la emiterea acestor dispoziţii s-a condus de prevederile legii, a ţinut cont de proporţionalitatea drepturilor şi intereselor salariaţilor prevăzute şi garantate de legile expuse supra, de contractul colectiv de muncă şi contractele individuale de muncă, a ţinut cont de prevederile art. 14 al. (6) din Legea nr. 133 din 17.06.2016, luând în consideraţie interesele legitime garantate de lege a salariaţilor şi pentru a nu afecta, a nu încălca dreptul la salariul lunar al angajaţilor

primăriei prevăzute de Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a dispus achitarea sporului pentru performanţă personalului primăriei satului Satul Nou, r- nul Cimişlia şi nu a urmărit un interes personal sau în interesele persoanei apropiate după cum a indicat inspectorul de integritate în actul de constatare.

Astfel, sunt neîntemeiate şi eronate concluziile inspectorului de integritate că prin emiterea şi semnarea dispoziţiilor nr. 57-p din 03.12.2019; nr. 01-p din 02.01.2020; nr. 24-p din 30.01.2020; nr. 26-p din 26.02.2020; nr. 39-p din 02.04.2020; nr. 46-p din 05.05.2020; nr. 50-p din 29.05.2020; nr. 61-p din 01.07.2020; nr. 66-p din 01.08.2020 cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă tuturor angajaţilor Primăriei s. Satul Nou, ar fi fost emise în privinţa persoanei apropiate - dnei Iulia Leanca deoarece se confirmă că a fost emise în privinţa tuturor salariaţilor primăriei.

Nefondate şi neîntemeiate sunt şi concluziile inspectorului de integritate precum că la emiterea acestor dispoziţii Eugenia Sîrghi a încălcat prevederile art. 14 al. (2) şi (4) ale Legii 133/2016, că ar exista conflictul de interese real, că are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, cu care are relaţii cu caracter patrimonial şi care influenţează sau pot influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică deoarece primarul a respectat prevederile legii nominalizate ţinând cont de interesele legitime ale tuturor salariaţilor primăriei.

De asemenea neîntemeiată este şi concluzia inspectorului de integritate precum că reclamanta prin emiterea şi semnarea dispoziţiei nr. 67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabiluli-şef Iulia Leanca ar fi favorizat- o pe cumnata ei, Iulia Leanca şi că având interes personal a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese. Or, contabilul-şef Iulia Leanca conform prevederilor art. 43 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcționarului public, art. 112-116 ale Codului muncii, Contractului colectiv de muncă are dreptul la concediul anual, acestea sunt garanţii sociale ale funcționarului public garantate de Constituţia RM, de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, de Codul muncii, şi sunt nişte drepturi, garanţii preferenţiale care trebuie respectate şi acordate de către primar şi nici de cum nu pot fi catalogate că la acordarea concediului anual contabilului-şef, ar exista conflict de interese real, că primarul are interes personal sau că ar favoriza persoane ce îi sînt apropiate, că influenţează sau pot influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică.

Reclamanta la emiterea dispoziţiei nr.67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului-şef Iulia Leanca a ţinut cont de prevederile alin. (6) al arţ. 14 a Legii 133 din 17.06.2016, care stabilește că la

identificarea celei mai bune soluţii pentru rezolvarea unei situații de conflict real se vor lua în considerare interesele organizaţiei publice, interesul public, interesele legitime ale salariaţilor, nivelul şi tipul funcţiei deţinute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum şi alţi factori cum ar fi: în cazul în care se încălca drepturile legitime a salariatului, nu se acorda concediu anual salariatului, salariatul va acţiona în judecată primăria pentru încălcarea drepturilor salariatului la acordarea concediului anual şi Primăria ar trebui să compenseze prejudiciile materiale şi morale din contul bugetului public, prejudiciind astfel bugetul public.

De asemenea din actul de contestare contestat nu este clar prin ce a fost favorizată Iulia Leanca la emiterea de către primar a dispoziției nr. 67-p din 01.08.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual, care este conflictul de interese real aparut, care interese personale vizează persoana apropiată, care relaţii cu caracter patrimonial şi care influențează sau pot influența exercitarea imparțială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică. Inspectorul de integritate nu a stabilit circumstanţele ce au precedat emiterea dispoziţilor sus-indicate prin prisma existenţei sau lipsei unei favorizări a ocupării de către cumnata reclamantei a funcţiei de contabil-şef la acordarea concediului anual garantat de lege.

Consideră că în speţă Autoritatea Naţională de Integritate nu a probat, nu a indicat existenţa conflictului de interese real imputat reclamantei, motiv pentru care consideră că actul contestat este pasibil de a fi anulat, inclusiv pe motivul lipsei delictului respectiv exclude posibilitatea survenirii răspunderii reclamantei, prevăzute de art. 23 al Legii privind declararea averii şi a intereselor personale şi, astfel, de aplicare a sancţiunilor prevăzute de această normă în raport cu reclamanta.

Din considerentele expuse consideră ca fiind nefondate şi neîntemeiate argumentele inspectorului de integritate referitor la faptul că reclamanta nu a declarat şi nu a soluţionat conflictul de interese şi a emis actul administrativ în privinţa membrului de familie/persoanei apropiate, deoarece elementele constitutive ale conflictului de interese imputat reclamantei nu se întrunesc cumulativ pentru a determina existenţa acestuia, motiv pentru care nedeclararea acestuia nu poate fi apreciat ca fiind o abatere de la exigenţele legale pertinente.

În acest context, reţine că art.14 al Legii nr.133/2016 admite situația în care reclamanta este îndreptăţită de a accepta, în cazul existenţei reale a unui conflict de interese real declarat în termen, emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei, astfel, încât lipsa unor concluzii în actul de control cu privire la motivele ce ar fi împiedicat, în cazul prevăzut de lege, emiterea unei astfel de recomandări, fortifică concluziile reclamantei că dnei a procedat legal. La fel nefondate sunt şi trimiterile inspectorului de integritate la dispozițiile art. 38 al Legii cu privire la Autoritatea

Naţională de Integritate şi la dispoziţiile legii privind declararea averii şi a intereselor personale şi ale legii integrităţii.

Consideră că inspectorul de integritate şi-a depăşit atribuţiile prevăzute de lege şi ilegal a dispus în pct.(3 şi 4) al dispozitivului actului de constatare precum că, se decade dna Eugenia Sîrghi din dreptul de a exercita o funcţie publică sau o funcţie de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, cu excepţia funcţiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive irevocabile a hotărârii judecătoreşti prin care se confirmă existenta conflictului de interese, și pct. 4, se înscrie, dna Eugenia Sîrghi în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive irevocabile a hotărârii judecătoreşti prin care se confirmă existenta conflictului de interese, încălcând prevederile art.19 şi art.20 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate.

Din motivele expuse mai sus consideră întrunirea în speţă a temeiurilor legale pentru anularea actului de constatare contestat, ce determină necesitatea anulării integrale a Actului de Constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate (Inspectorul de Integritate Natalia Iovanov) în privința dnei Eugenia Sîrghi, primar în s. Satul Nou, r-nul Cimișlia, ca fiind ilegal, nefondat şi neîntemeiat.

Solicită partea reclamantă admiterea prezentei cereri de chemare în judecată spre examinare; anularea integrală a Actului de Constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 întocmit de Autoritatea Naţională de Integritate în privința dnei Sîrghi Eugenia, primar în s. Satul Nou, r-nul Cimișlia, ca fiind ilegal, nefondat și neîntemeiat, încasarea de la pîrît în beneficiul reclamantului cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5000 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2021, s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de avocatul Ludmila Ouș în interesele Eugeniei Sîrghi. S-a anulat ca ilegal actul de constatare nr.299/21, emis de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova la 15.12.2020. S-a încasat din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul lui Eugenia Sîrghi suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile reclamantului, s-au respins ca neîntemeiate (f.d.126, 133-142).

Solicitările apelantului:

La data de 13 octombrie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a declarat apel nemotivat, apoi motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.130, 149-154).

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele pricinii urmează că, hotărîrea contestată a fost pronunțată la data de 20 septembrie 2021 (f.d.126,), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data 13 octombrie 2021 (f.d.130), hotărîrea motivată a instanței de fond, fiind recepționată de partea apelantă la 24 martie 2022 (f.d.143), apelul motivat a fost depus la data de 31 martie 2022 (f.d.149-154). Astfel, instanța conchide că cererile de apel nemotivat și cel motivat au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel înaintată, reprezentantul apelantului Autorității Naționale de Integritate a indicat că, circumstanțele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin.

Cu privire la încălcarea termenului de examinare a sesizărilor a explicat că, prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care, prevederile legilor speciale nu conţin dispoziţii diferite. La caz, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale (în reducţia aplicabilă la data desfăşurării controlului) şi Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate (în redacţia aplicabilă la data desfăşurării controlului) sunt legi speciale în raport cu dispoziţiile Codul administrativ, iar în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială.

Autoritatea atrage atentia că, procedura de efectuare a controlului presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informaţiile şi materialele necesare stabilirii circumstanţelor relevante cauzei. Prin urmare, termenul, în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter

rezonabil aşa cum este stipulat în art. 27 Cod administrativ, potrivit căruia, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze într-un termen rezonabil. Or, procedura administrativă iniţiată de către inspectorul de integritate în cadrul unui control, este mult mai complexă şi necesită un termen mult mai extins în vederea întreprinderii tuturor acţiunilor (demersuri, interpelări, răspunsuri, solicitarea explicaţiei, cercetarea tuturor înscrisurilor, durata de timp în care solicitarea este expediată în adresa destinatarului prin inlermediului oficiului postal şi vice-versa, desfăşurarea unor expertize), acţiuni întreprinse cu respectarea termenilor stabiliţi prin Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate. Respectiv, inspectorului de integritate urmează să i se asigure un termen rezonabil, suficient, pentru a efectua toate procedurile legale, a obţine toată informaţia necesară, în scopul examinării obiective, corecte, multiaspectuale, a chestiunii în speţă, cu emiterea unui act de constatare motivat şi întemeiat. Or, reieşind din procedurile enunţate şi termenii stabiliţi la art. 37 din Legea nr. 132-2016, este evident că, termenul general pentru finalizarea unei proceduri administrative, prevăzut de art. 60 Cod administrativ, nu este aplicabil.

La fel, nu poate fi reținută nici poziția instanței de fond în partea unde face referire la faptul că, inspectorul de integritate a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, nu era în drept de a semna actul administrativ contestat. Or, prima instanță a interpretat eronat prevederea legală indicînd că actul de constatare urma a fi semnat de către conducătorul instituției.

Subsidiar, menționează următoarele aspecte care reies din atribuțiile președintelui și vicepreședintelui Autorității - ce îi revin potrivit alin. (4) art. 14 al Legii pre citate, președintele și vicepreședintele Autorității nu exercită atribuții privind controlul averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor si limitărilor.

Prin urmare, controlul propriu zis se efectuează în totalmente doar de către inspectorul de integritate, fără imixtiunea președintelui sau a vicepreședintelui Autorității, or, potrivit prevederilor art. 20 alin. (3) al Legii nr. 132/2016, inspectorul de integritate nu solicită si nu primește dispoziții, inclusiv de la președintele sau vicepreședintele Autorității, referitoare la controalele privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Respectiv, nu pot fi atribuite asemenea obligații/atribuții conducerii Autorității atâta timp cât procedura de control se desfășoară fără coordonarea, imixtiunea cu careva completări, corectări ori alt tip de indicații ce ar viza controlul.

Ce ține de poziția primei instanțe cu privire la lipsa justificării existentei interesului personal, invocă că, obligațiile și responsabilitățile subiectului declarării

cu referire la regimul juridic al conflictelor de interese este reglementat de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, materialele acumulate în dosarul de control, prevederile legale ce guvernează speța, observă că intimata Eugenia Sîrghi, în calitate de primar al s. Satul Nou, r-1 Cimișlia, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată (cumnata) a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. a)-b) și alin. (5)-(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorității Naționale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; -nesoluționarea conflictului de interese real in conformitate cu art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale; -emiterea și semnarea în privința persoanei apropiate - dnei Iulia Leanca (cumnata), a 10 acte administrative indicate în actul administrativ, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Totodată, indică asupra prevederilor art. 31 din Legea integrității nr. 82/2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

Potrivit informațiilor conținute în sistemul informațional e-Integritate și verificate de către inspectorul de integritate s-a constatat, că în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, d-na Eugenia Sîrghi are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale din anul 2019 în calitate de primar al s. Satul Nou, r-l Cimișlia, depunând în acest sens declarațiile de avere și interese personale la validarea mandatului de primar în această localitate și cea anuală.

Urmare a examinării de către inspectorul de integritate a materialelor remise de către Primăria s. Satul Nou, r-l Cimișlia, s-a stabilit, că de la validarea mandatului de primar și pînă la data inițierii controlului, d-na Sîrghi Eugenia a emis 10 acte administrative (dispoziții) care se regăsesc la dosarul administrativ (de control) în privința d-nei Iulia Leanca (cumnata), contabilul șef al primăriei pe care o conduce.

Conform art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, pana la solutionarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana intimatei Eugenia Sîrghi, i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în sensul emiteri/semnării celor 10 (zece) Dispoziții în privința persoanei apropiate (cumnata), cu excepția abținerii.

Art. 14 alin. (4) a Legii prenotate stipulează expres că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea de luare a deciziilor.

Aflată în cele 10 (zece) situații de conflict de interese, intimata Eugenia Sîrghi era obligată să le trateze prin acceptarea responsabilității pentru identificarea intereselor personale, reieșite din relația sa cu d-na Iulia Leanca, care erau în conflict cu îndatoririle sale ca primar, precum și prin acceptarea responsabilității de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese în care se afla.

În acest sens, unica conduită legală a intimatei în calitate de primar era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, Autoritatea, că este afectată de conflicte de interese în exercitarea atribuțiilor de primar.

Totodată, dânsa urma să aștepte reacția Autorității fără a se implica în procesul de emitere și semnare a actelor administrative (dispozițiilor) din dosarul de control.

Potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Cu referire la afirmațiile intimatei expuse în cererea de chemare în judecată și susținute integral de către prima instanță unde indică că, la data de 26.11.2019 prin declarația nr. 267, înregistrată la Autoritate cu nr. 6608 la 28.1 1.2019, a declarat conflictul de interese, aducând la cunoștință faptul că în Primăria Satul Nou în funcția de contabil șef activează soția fratelui acesteia, dna Iulia Leancă, indicând că ultima activează ca contabil în primărie din anul 1991", menționează că, conform informațiilor stocate în Registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității, la data de 28.11.2019, cu nr. 6608 a fost înregistrat demersul d-nei Sîrghi Eugenia, primar al s. Satul Nou, r-1 Cimișlia, prin care a solicitat consultanță și a comunicat faptul că, în Primăria s. Satul Nou, în calitate de contabil șef, activează cumnata sa - dna Iulia Leanca. În același demers, primarul (în persoana intimatei) a mai indicat asupra momentului, că în localitatea unde a fost aleasă nu există alți specialiști, și, dat fiind faptul că este la primul mandat, este foarte important ca în funcția de contabil șef să activeze o persoană competentă cum ar fi d-na Iulia Leanca.

La caz, instanța de fond nu a reținut că, informația comunicată de intimate/reclamanta prin demersul prenotat a fost înregistrată în cadrul Autorității

drept declarare a unui conflict de interese potențial, nu real, pentru că a comportat un caracter general despre împrejurările create, fără a declara expres că, se află în fața unei situații concrete în care trebuie să ia o decizie, sa emită un act administrativ sau juridic în privința persoanei apropiate, respective, nu a solicitat o soluție de la Autoritate referitor la speța dată în conformitate cu prevederile legale incidente conflictului real de interese.

Prin urmare, prin răspunsul nr. 07/3341 din 03.12.2019, Autoritatea a formulat și remis în adresa intimatei Eugenia Sîrghi opinia consultativă vis-â-vis de restricțiile de ordin legal pe care dumneaei urma să le respecte în exercitarea mandatului său atît în materie de conflicte de interese, cît și sub aspectul respectării regimului juridic al restricțiilor în ierarhie, măsuri pe care, din varii motive, în mod arbitrar, d-na Sîrghi a evitat să le întreprindă admițând pe cale de consecință consumarea conflictelor de interese.

Potrivit art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale legiuitorul a prevăzut expres interdicția subiectului declarării de a emite orice acte administrative care vizează persoane ce îi sunt apropiate, fără a lăsa la discreția subiectului declarării latitudinea de decide asupra categoriilor de acte administrative emiterea cărora poate fi efectuată ocolind restricțiile legale.

Astfel indică că nici în punctul de vedere prezentat de către intimată, nu au fost identificate careva probe care ar demonstra că, intimata Sîrghi Eugenia a informat Autoritatea despre cele 10 (zece) conflicte de interese în care s-a aflat și nici probe care ar demonstra că, tratarea și soluționarea acestor conflicte a avut loc în modul prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, la data emiterii/semnării actelor administrative litigioase ce vizau persoana apropiată - cumnata acesteia. Or, argumentele intimatei referitor la profesionalismul contabilului șef nu sunt în măsură să prevaleze asupra imperativității legale impuse de legiuitor în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, motiv pentru care le califică drept critice, subiective și urmează a fi respinse de către instanța de apel.

Intimata, Sîrghi Eugenia, în virtutea funcției deținute, a avut obligația de a se conforma cadrului legal în materie de conflicte de interese. Prin urmare, neaplicarea conformă a legii nu prezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere, or, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur, legea este opozabilă erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare. Astfel, expunerea în punctul de vedere a dezacordului subiectului declarării asupra faptului că emiterea actelor administrative în privința persoanei apropiate nu poate constitui conflict de interese (în accepțiunea primarului) urmează a fi respins de către inspectorul de integritate, dat fiind faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese

reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea in ipoteza dată.

Raportate la cadrul legal pertinent cazului și materialul probatoriu disponibil controlului, indică că argumentele invocate de către intimată și susținute de către instanța de fond nu sunt concludente și pertinente, motiv pentru care instanța de apel urmează să le respingă, ca neîntemeiate.

Decizia de respingere a argumentelor este consolidată și prin faptul că, intimata a primit o consultație explicită din partea Autorității vis-â-vis de atitudinea corectă pe care trebuia s-o abordeze de fiecare data cînd urma să ia o decizie sau să emită un act administrativ/juridic în privința persoanei apropiate (cumnata).

Astfel, urmare a consultării Sistemului de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate cît și Registrul de declarare al conflictelor de interese tinute de instituția prenotată, s-a constatat lipsa declarării conflictelor de interese reale apărute și declarate conform rigorilor legale de către d-na Eugenia Sîrghi ca subiect al declarării în exercitarea mandatului de primar.

În consecință, susține că actul de constatare nr. 299/21 din 15.12.2020 care reprezintă obiectul litigiului dat contestat de către intimata/reclamanta Eugenia Sîrghi a fost emis în conformitate cu legislația națională în vigoare cu respectarea cadrului legal existent și temei pentru anularea acestuia, nu există.

Poziția părților în instanța de apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului Autoritatea Națională de Integritate –Daniela Levco a solicitat admiterea apelului din motivele invocate.

Reprezentantul intimatei Eugenia Sîrghi – avocatul Veronica Pascal în ședința instanței de apel, cît și prin referința din 02 august 2022 a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărîrii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind poziția participanților prezenți la proces, studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii primei instanţe, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Actele cauzei atestă cu certitudine că, la data de 11 ianuarie 2021, avocatul Ludmila Ouș în interesele lui Eugenia Sîrghi a depus acțiunea în procedura contenciosului administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare (f.d.6-30).

Judecând pricina în fond prima instanţă, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 20 septembrie 2021, a admis parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de avocatul Ludmila Ouș în interesele Eugeniei Sîrghi. A anulat ca ilegal actul de constatare nr.299/21, emis de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova la 15.12.2020. A încasat din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul Eugeniei Sîrghi suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile reclamantei, s-au respins ca neîntemeiate (f.d.126, 133-142).

Verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, soluția adoptată de instanța de fond este justă, iar în fortificarea acestei concluzii se impun a fi precizate următoarele.

În corespundere cu prevederile ar.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) al aceluiași act normativ, explică că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din art.93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, se reține că, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Cimişlia din 13.11.2019, a fost validat mandatul de Primar a intimatei Eugenia Sîrghi care a fost aleasă la alegerile locale - Primar al satului Satul Nou r-nul Cimișlia. (f.d. 67)

Potrivit scrisorii 26.11.2019, Eugenia Sîrghi, Primar al satului Satul Nou, a informat Agenţia Naţională de Integritate despre conflictul de interese, despre faptul că, în Primăria Satul Nou în funcţia de contabil şef activează soţia fratelui ei, Iulia Leanca, indicând că ultima activează ca contabil în primărie din anul 1991, care are studii superioare în domeniu. (f.d. 66)

Prin răspunsul nr. 07/3341 din 03.12.2019, semnat de către președintele ANI, Rodica Antoci, după examinarea Declaraţiei conflictului de interese nr. 267 din 26.11.2019 depusă de primarul Eugenia Sîrghi, înregistrată la ANI sub nr. 6608 din 28.11.2019, Agenţia Naţională de Integritate în baza art. 7 al. (3) lit. g) din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire Ia Autoritatea Naţională de Integritate, a formulat o opinie consultativă, cu referire la eventuala situaţiei de conflict de interese, în care a informat că, subiecţii declarării, specificaţi în art. 3 al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale, în procesul îndeplinirii atribuţiilor de serviciu, este obligat să evite conflictele de interese, astfel fiind cel dintîi responsabil pentru a da apreciere justă situaţiei şi de a întreprinde acţiunile ce sunt prescrise de lege în cazul apariţiei unui conflict de interese subiectul declarării este obligat să nu resolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu ia sau să nu participe la luarea de decizii în exercitarea mandatului, a funcţiei publice până la soluţionarea conflictului de interese. Informarea despre apariţia unui conflict de interese real se va face până la soluţionarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei si va lua forma unei declaraţii scrise (declaraţie privind conflictul de interese real). Subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluţionare a conflictului de interese real în care se află, totodată, având și posibilitatea soluţionării acestuia prin abţinerea de la rezolvarea cererii/ demersului. de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizei/votare, informând toate părţile vizate de decizia respective în privinţa măsurilor luate a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor Autoritatea ANI poate constata încălcarea sau lipsa încălcării regimului juridic al conflictelor de interese şi restricţiilor de către subiectul declarării averii şi

intereselor personale, doar ca urmare a unui control de specialitate, iniţiat şi realizat în condițiile legii, de către inspectorul de integritate. (f.d. 46)

La 27 iulie 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. M-336/20, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către d-na Eugenia Sîrghi, primar în s. Satul Nou, r-1 Cimișlia. Din conținutul acesteia rezultă că, autorul sesizării invocă pretenții față de eventualele conflicte de interese consumate admise de d-na Eugenia Sîrghi, în calitatea sa de primar, în contextul semnării de către dumneaei a unor acte juridice și administrative în privința cumnatei sale, dna care activează în calitate de contabil-șef în cadrul primăriei s. Satul Nou, r-1 Cimișlia (f.d.administrativ 1-2).

Prin procesul-verbal de inițiere al controlului nr.394/21 din 20 august 2020, în privința d-nei Eugenia Sîrghi a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese (f.d.administrativ 15-18).

Prin scrisoarea nr. 04-21/3791 din 20.08.2020, recepționată la 24.08.2020 prin avizul de recepție DS9350362678AS, Eugenia Sîrghi a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile pe care le are prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (f.d.administrativ 26-27).

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (2) și (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din Registrul informațional de management a documentelor electronice al ANI), Registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul ANI cu nr. 51 la 12.09.2018, Sistemul informațional „e- Integritate”, Registrul de Stat al populației, și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-21/3792 din 20.08.2020), Primăriei s. Satul Nou, r-1 Cimișlia (solicitările nr. 04-21/3978 din 01.09.2020 și nr. 04-21/5268 din 02.11.2020) și IP Agenția Servicii Publice (solicitarea nr. 04-21/4010 din 01.09.2020 transmisă repetat la 02.11.2020) informații și documente necesare desfășurării controlului (f.d.administrativ 29, 32-33, 70, 78).

Prin informațiile conținute în scrisoarea Comisiei Electorale Centrale, nr. 6384 din 01.09.2020 (anexate la materialele dosarului de control), ca răspuns la solicitarea nr. 04- 21/3792 din 20.08.2020, s-a constatat că dna Sîrghi Eugenia exercită mandatul de primar în s. Satul Nou, r-1 Cimișlia, urmare a validării acestuia prin Hotărîrea Judecătoriei Cimișlia, sediul central, dosar nr. 3-148/19 din 13.11.2019 (f.d.administrativ 30-31).

Prin răspunsurile Primăriei s. Satul Nou, r-1 Cimișlia, înregistrate în cancelaria ANI cu nr. 7072 din 21.09.2020 și nr. 8815 din 17.11.2020 (anexate la

materialele dosarului de control), ca răspuns la solicitările nr. 04-21/3978 din 01.09.2020 și nr. 04-21/5268 din 02.11.2020, (f.d.administrativ 33-69, 79-95).

Prin răspunsul IP Agenția Servicii Publice (și documentelor atașate), înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 8852 din 18.11.2020 ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/4010 din 01.09.2020 transmisă repetat la 02.11.2020 (f.d.administrativ 71-72, 73-77).

La data de 16.09.2020 și 13.11.2020 prin demersurile înregistrate în cancelaria ANI cu nr. 6891, și, respectiv, nr. 8714 d-na Eugenia Sîrghi, a solicitat acordarea posibilității de a face cunoștință cu materialele dosarului de control, inclusiv sesizarea depersonalizată, măsură care a fost întreprinsă, fapt pentru care dumneaei a și consemnat (f.d.administrativ 96-97).

Prin scrisoarea nr. 04-21/5635 din 17.11.2020, recepționată în aceeași zi personal de d-na Sîrghi Eugenia, dumneaei a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului (f.d.administrativ 101-102). Iar la 02.12.2020, reclamanta a înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 9433 din 02.12.2020, punctul de vedere (f.d.administrativ 103-114).

La data de 15 decembrie 2020, inspectorul de integritate a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naţionale de Integritate, Natalia Ivanov a întocmit în privinţa reclamantei Eugenia Sîrghi, actul de constatare nr. 299/21, prin care a decis:

1. Se constată că d-na Eugenia Sîrghi, primar al s. Satul Nou, r-l Cimişlia a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea (neinformarea) în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b), alin. (5) alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; nesoluţionarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2), (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale; - emiterea semnarea în privinţa persoanei apropiate dnei Leancă Iulia (cumnata), a celor 10 Dispoziţii (acte administrative), fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale.

2. Se sesizează Oficiul teritorial Hînceşti al Cancelariei de Stat, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea iniţierii procedurii de revocare a dnei Eugenia Sîrghi din funcţia de primar al s. Satul Nou, r-nul Cimişlia.

3. Se decade dna Eugenia Sîrghi din dreptul de a exercita o funcţie publică sau o funcţie de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, cu excepţia funcţiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului

de constatare ori din data rămânerii definitive irevocabile a hotărârii judecătoreşti prin care se confirmă existenta conflictului de interese.

4. Se înscrie, dna Eugenia Sîrghi, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau demnitate publică, din data rămînerii definitive a actului de constatare ori din data rămînerii definitive irevocabile a hotărîrii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese (f.d.administrativ 117-126).

În motivarea actului de constatare nr. 299/21 din 15 decembrie 2020 emis de inspectorul de integritate a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naţionale de Integritate Natalia Ivanov a constatat că, ”… *Sîrghi Eugenia, în calitate de primar al s. Satul Nou, r-1 Cimişlia, avînd interes personal rezultat din relaţiile sale cu persoana apropiată (cumnata) a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b) şi alin. (5)-(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale, imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorităţii Naţionale de Integritate, despre conflictele de interese reale în care se afla; nesoluţionarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale; emiterea şi semnarea în privinţa persoanei apropiate - dnei Lianca Iulia (cumnata), a următoarelor acte administrative: 1. Dispoziţia nr. 57-p din 03.12.2019 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 2. Dispoziţia nr 01-p din 02.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 3. Dispoziţia nr. 24-p din 30.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 4. Dispoziţia nr.26-p din 26.02.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 5. Dispoziţia nr.39-p din 02.04.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 6. Dispoziţia nr. 46-p din 05.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 7. Dispoziţia nr.50-p din 9.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 8. Dispoziţia nr.61-p din 01.07.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 9. Dispoziţia nr. 66-p din 01.08.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanţă”; 10. Dispoziţia nr. 67-p din 01.08.2020 “Cu privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului şef”, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale.”.*

Reclamanta/intimata Eugenia Sîrghi nefiind de acord cu actul de constatare nr. 299/21 din 15 decembrie 2020, l-a contestat în instanță, depunînd prezenta acțiune.

Completul judiciar, generalizând revendicările reclamantei/intimat, aşa cum au fost susţinute în cursul judecării litigiului, consideră că instanţa de fond just a constatat că, acţiunea reclamantei este întemeiată, constatând cert că actul contestat contravine prevederilor legale.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituţie, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Astfel, avînd în vedere constatările faptice expuse supra, Completul judiciar reține că, potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reţine că, admisibilitatea acţiunii în contencios administrativ este condiţionată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiţii de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Autorității Naționale de Integritate este întrunit şi în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ – accesul liber la justiție.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Actul de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate nr. 299/21 din 15 decembrie 2020, constituie în sine un act administrativ individual defavorabil pentru reclamantă.

Or, conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor

obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, iar actul favorabil este actul care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Completul de judecată reține că, în temeiul art. 36 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (în vigoare la data emiterii actului - redacția până la modificările din 29.10.2021), ***p****ersoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ*, deci actul a fost întocmit la 15.12.2020, fiind recepționat la 21.12.2020, iar actul a fost contestat în instanță cu prezenta acțiune la 11.01.2021.

Prin urmare se atestă că, reclamanta/intimata a depus acțiunea în termenul prevăzut de lege și la instanța competentă în temeiul art.191 alin.(1) Cod administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reţine că, reclamanta Eugenia Sîrghi a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru revendicarea drepturilor sale, or reclamanta prin acțiunea sa solicită anularea acului administrativ individual defavorabil acesteia.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor de contencios administrativ consideră că acțiunea este admisibilă, or motive de inadmisibilitate a acțiunii, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ la caz nu sunt.

Cu privire la fondul cauzei, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor de contencios administrativ reține că, conform art.16 alin.(1) și (2) din Cod administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

În conformitate cu art. 17 din Cod adminisitrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art.18 din Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Completul de judecată ține să menționeze că, la data de 17 iunie 2016 au fost adoptate în sincronizare Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

În accepțiunea acestor legi, *conflictul de interese* reprezintă situaţia în care subiectul declarării are un interes personal ce influenţează sau ar putea influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a obligaţiilor şi responsabilităţilor ce îi revin potrivit legii.

Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale identifică subiecții declarării averii și intereselor personale la **art. 3**, obiectul declarării la **art. 4**, categoriile conflictelor de interese, iar modul de declarare și soluționare a lor la dispozițiile art. **11-14**.

În concordanță cu art. 10 și art. 22 din Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale, controlul averii şi al intereselor personale ale subiecţilor declarării se efectuează de către Autoritatea Naţională de Integritate în conformitate cu Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate.

Consecințele generate de încălcarea legii abordate sunt prevăzute expres la **art. 23**, astfel, încălcarea ei atrage răspundere disciplinară, contravenţională, civilă sau penală, după caz. De asemenea, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcţie publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicţia de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă şi irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existenţa averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese. Autoritatea Naţională de Integritate ţine Registrul de stat al persoanelor care au interdicţie de a ocupa o funcţie publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorităţii.

În conformitate cu art. 5 din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcţiei publice sau funcţiei de demnitate publică şi prevenirea corupţiei prin realizarea controlului averii şi al intereselor personale şi privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor.

Conform art. 28 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în vigoare la data inițierii procedurii administrative*), Autoritatea efectuează controlul averii şi al intereselor personale din oficiu ori la *sesizarea unor persoane fizice* sau juridice, *în conformitate cu prevederile prezentei legi şi ale metodologiei de efectuare a controlului averii şi al intereselor personale şi privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilo*r. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credinţă atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea. Controlul din oficiu se

iniţiază la sesizarea preşedintelui ori a vicepreşedintelui Autorităţii sau a inspectorului de integritate. Controlul din oficiu este iniţiat în cazul prevăzut la alin. (3), precum şi în baza unor informaţii publice. Dacă se constată lipsa unor date din declaraţia de avere şi interese personale, precum şi în cazul nedepunerii sau al depunerii tardive a declaraţiei, inspectorul de integritate iniţiază controlul averii şi al intereselor personale.

Completul de judecată reține că, potrivit art.31 alin.(1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în vigoare la data inițierii procedurii administrative*), în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condiţiilor de formă şi conţinut ale sesizărilor şi existenţa bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii şi a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declaraţiile de avere şi interese personale prin intermediul sistemului informaţional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de iniţiere a controlului sau de refuz al iniţierii controlului.

În acord cu art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în vigoare la data inițierii procedurii administrative*), în procesul de control al averii şi al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele şi informaţiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum şi modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcţiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcţiilor publice sau de demnitate publică şi în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

Conform art. 38 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în vigoare la data inițierii procedurii administrative*), în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabileşte că: a) persoana supusă controlului nu a declarat şi nu a soluţionat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terţe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispoziţiilor legale privind conflictul de interese; b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate; c) persoana supusă controlului a încălcat restricţiile prevăzute de lege.

Totodată, conform art.37 alin.(1) - (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în vigoare la data inițierii procedurii administrative*), După repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi

limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. Prevederile art.31, art.32 alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 şi 36 se aplică în mod corespunzător şi în cadrul procedurii de iniţiere a controlului şi de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor. În cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor, *inspectorul de integritate are obligaţia de a invita persoana supusă controlului să-şi prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.).* Punctul de vedere al persoanei supuse controlului poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepţionarea invitaţiei. Dacă recepţionarea invitaţiei pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmeşte actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitaţii repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepţionarea acesteia.

În această ordine de idei instanța de apel menționează că, în activitatea sa Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 legi organice și anume Legea nr.132 din 17 iunie 2016, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr.116 din 19 iulie 2018.

Conform art. 21 din Codul administrativ autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Prin urmare, principiul de legalitate impune respectarea procedurii administrative de către toate autoritățile publice, iar instanțele de judecată trebuie în mod constant să verifice aplicarea acestui principiu, fiind un aspect imperativ al statului de drept garantat prin art. 1 și art. 53 din Constituție.

La caz, se reține că nici Legea nr.132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și nici Legea nr.133 privind declararea averii și a intereselor personale (*în redacția legii la momentul inițierii controlului*) nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emitere a actului de constatare.

În același timp, în Codul administrativ este prevăzut un capitol aparte (capitolul III, art.60-65), care expres reglementează termenele în procedura administrativă.

Astfel, conform art. 60 alin. (1), (4) și (5) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului

procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Din sintagma „trebuie" înserată în norma de drept sus-citată se deduce obligația autorității publice de a respecta termenul de finalizare a procedurii în termenul general stabilit la art.60 alin. (1) din Codul administrativ.

Aplicarea *mutatis muntandis* a acestui principiu de înfăptuire a justiției către procedura administrativă este necesară în cazul autorităților administrative, activitatea cărora este îndreptată la aplicarea de sancțiuni. Caracterul juridic al sancțiunilor de natură să afecteze soarta, cariera, reputația persoanelor, adică un amalgam destul de vast de drepturi civile, necesită de la autoritatea publică investită de lege respectarea unor garanții procedurale sporite.

În sensul normelor legale citate supra, se concluzionează că Autoritatea Națională de Integritate a avut la dispoziție un termen de 30 zile pentru a finaliza procedura administrativă, care putea fi prelungit, în condițiile legii, pentru un termen de maxim 90 de zile. Comunicarea în scris către participanții la procedura administrativă fiind esențială.

Nerespectarea de către Autoritatea Națională de Integritate a termenului general instituit de legislator în cadrul finalizării procedurii administrative are drept consecință juridică dreptul persoanei să inițieze acțiune în contencios administrativ, în temeiul art. 189 din Codul administrativ și să solicite anularea actului administrativ individual defavorabil.

Completul de judecată evidențiază faptul că încălcarea de către Autoritatea Națională de Integritate a termenului legal al procedurii administrative este temei singular de anulare a actului administrativ individual defavorabil, în condițiile în care actul administrativ individual este de sancționare, cu impact în drepturile fundamentale ale omului asigurate de art. 39 din Constituție și anume accesul la o funcție publică.

Din materialele dosarului rezultă că, sesizarea în privința reclamantei Eugenia Sîrghi a fost depusă la data de 27 iulie 2020, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 20.08.2020, iar actul de constatare s-a întocmit la 15 decembrie 2020, Astfel, este evident faptul încălcării termenului de finalizare a procedurii administrative. Careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului dat de către Autoritatea Națională de Integritate nu se atestă. Aceste circumstanțe denotă în mod cert, că inspectorul de integritate a încălcat termenul de efectuare a

controlului în privința reclamantei Natalia Ignatiuc stabilit de Codul administrativ, încălcare ce denotă ilegalitatea actului contestat.

Autoritatea Națională de Integritate a susținut că inspectorul de integritate la emiterea actului de constatare nr. 299/21 din 15 decembrie 2020 în privința reclamantei Eugenia Sîrghi a respectat termenul rezonabil stabilit la art. 27 din Codul administrativ.

La acest capitol Completul de judecată accentuează că, în virtutea art. 27 din Codul administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil, însă, acest termen nu trebuie să vină în contradicție cu art. 60 din același cod, care stabilește exact termenele procedurii administrative.

Drept urmare, Completul de judecată apreciază critic argumentul Autorității Naționale de Integritate precum că actul administrativ a fost emis cu respectarea termenelor. Or, art. 93 din Codul administrativ stipulează că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, instanța de apel reține că la caz nu poate fi invocat nici faptul respectării unui termen rezonabil de examinare a procedurii administrative, deoarece dosarul nu este complex, partea nu a prezentat probe care să dovedească contrariul, iar acțiunile desfășurate de către inspectorul de integritate pe caz nu sunt voluminoase.

Ce ține de fapta constatată prin actul de constatare nr. 299/21 din 15 decembrie 2020, Completul de judecată reține că, potrivit art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi intereselor personale, Subiecţi ai declarării averii şi a intereselor personale sînt persoanele care deţin funcţiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică.

Potrivit anexei din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică, fiindu-i aplicabile atît prevederile actului normativ precitat, cît și prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local coroborate cu cele ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Astfel, Completul de judecată reține că, apelantul întemeiat a constatat că, intimata Eugenia Sîrghi are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale din anul 2019 în calitate de primar al s. Satul Nou, r-1 Cimișlia.

În conformitate cu art.2 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi intereselor personale, *conflict de interese* – situaţia în

care subiectul declarării are un interes personal ce influenţează sau ar putea influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a obligaţiilor şi responsabilităţilor ce îi revin potrivit legii; *interes personal* – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activităţile sale în calitate de persoană privată, din relaţiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice şi alţi agenţi economici, indiferent de tipul de proprietate, din relaţiile sau afiliaţiile sale cu organizaţii necomerciale, inclusiv cu partidele politice şi cu organizaţiile internaţionale; *persoană apropiată* – soţul/soţia, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreţinerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopţie cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătuşă) şi persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În conformitate cu art.12 alin.(1) lit.b), alin.(3) - (7), (10) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi intereselor personale, subiectul declarării se poate afla în conflicte de interese ce pot fi împărţite în următoarele categorii: b) conflict de interese real. *Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terţe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice şi juridice cu care are relaţii cu caracter patrimonial şi care influenţează sau pot influenţa exercitarea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică*. *În cazul apariţiei unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: a) să informeze şeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terţe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică pînă la soluţionarea conflictului de interese.* Informarea despre apariţia unui conflict de interese real se va face pînă la soluţionarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terţe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei şi va lua forma unei declaraţii scrise ce trebuie să conţină date despre natura conflictului de interese şi despre modul în care acesta influenţează sau poate influenta îndeplinirea imparţială şi obiectivă a mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică. *Declaraţia privind conflictul de interese real se înregistrează în Registrul declaraţiilor privind conflicte de interese, ţinut conform anexei nr.4 de către persoana desemnată de conducătorul organizaţiei publice*. Preşedintele Republicii Moldova, Preşedintele şi deputaţii Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, preşedintele Consiliului

Superior al Magistraturii, preşedintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputaţii Adunării Populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia, preşedinţii de raioane, consilierii locali, *primarii* şi alţi conducători ai organizaţiilor publice *sînt obligaţi să informeze Autoritatea Naţională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situaţie de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5).* (10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terţe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcţiei publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) şi (7).

Conform art.14 alin.(1) – (4) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi intereselor personale (în vigoare la data emiterii actului contestat), soluţionarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situaţiei de conflict şi prin determinarea şi aplicarea opţiunii pentru soluţionarea conflictului. Conflictul de interese real se soluţionează de către subiectul declarării, conducătorul organizaţiei publice, Autoritatea Naţională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Pînă la soluţionarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acţiuni pe cauza dată, cu excepţia abţinerii. Subiectul declarării poate soluţiona conflictul de interese real în care se află prin abţinerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părţile vizate de decizia respectivă în privinţa măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, Completul de judecată reține că, apelantul a acumalat probatoriu prin care a constatat că, intimata Eugenia Sîrghi având interes personal, rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - dnei Leancă Iulia (cumnata), a emis/semnat următoarele acte administrative: 1. Dispoziția nr. 57-p din 03.12.2019 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 2. Dispoziția nr 01-p din 02.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 3. Dispoziția nr. 24-p din 30.01.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 4. Dispoziția nr.26-p din 26.02.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 5. Dispoziția nr.39-p din 02.04.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 6. Dispoziția nr. 46-p din 05.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 7. Dispoziția nr.50-p din 9.05.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 8. Dispoziția nr.61-p din 01.07.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 9. Dispoziția nr. 66-p din 01.08.2020 “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”; 10. Dispoziția nr. 67-p din 01.08.2020 “Cu

privire la acordarea concediului de odihnă anual contabilului șef”, fără informarea Autorității Naţionale de Integritate și respectiv abținere până la soluționare.

Totodată este de menționat că, urmare a validării mandatului de primar, la data de 26.11.2019 Eugenia, Sîrghi, Primar al satului Satul Nou, a informat totuși Agenţia Naţională de Integritate, despre existența conflictului de interese între Eugenia Sîrghi și contabilul șef din cadrul Primăriei Satul Nou, Iulia Leanca care este soţia fratelui (cumnata), fiind remis în acest sens și un răspuns nr. 07/3341 din 03.12.2019 de către ANI, prin care a formulat o opinie consultativă vis-â-vis de restricțiile de ordin legal pe care dumneaei urma să le respecte în exercitarea mandatului său atît în materie de conflicte de interese, cît și sub aspectul respectării regimului juridic al restricțiilor în ierarhie.

Completul de judecată consideră, că inspectorul de integritate întemeiat a constatat că, intimata Eugenia Sîrghi, de fiecare dată când era chemată să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii care vizează o persoană apropiată, avea obligația de a declara fiecare conflict de interese real și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative, să nu ia decizii sau să participe la luarea deciziilor care vizează persoane apropiate cu care are relații cu caracter patrimonial în exercitarea funcției publice până la soluționarea conflictului de interese.

Însă la caz, Completul de judecată reține că, apelantul nu a acumulat probatoriu suficient care ar demonstra că, în urma semnării actelor enumerate în actul de constatare, Eugenia Sîrghi, ar fi avut careva interese personale fapt ce ar fi influențat exercitarea imparțială şi obiectivă a funcției de primar al satului Satul Nou, r-nul Cimișlia, or prin formularea acestor concluzii și prin neexaminarea corespunzătoare a tuturor circumstanțelor cauzei, în mod evident este încălcat principiul legalității, care statuează că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, iar exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate (art. 21 Cod administrativ) Ori, actul administrativ urmează să fie fundamentat pe norme legale dar nu pe interpretările unilaterale ale autorității publice.

Mai mult, existența acestora condiții în conduita reclamantei/intimatei nu trebuie declarate sau deduse de autoritatea publică pârâtă/apelantă *in abstracto* ci probate și argumentate într-o manieră plauzibilă.

Completul de judecată reține că, atribuția inspectorului de integritate de a constata existența conflictelor de interese prevăzută la art.19 Legea 132/2016, nu este doar un procedeu tehnic care se rezumă la verificarea existenței declarației cu privire la un conflict de interese. Această atribuție constă în stabilirea stării de fapt și clarificarea tuturor circumstanțelor. Or, așa cum indică art. 6 din Codul administrativ procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect

în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Mai mult, conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 85 alin. (3) Cod administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

Potrivit art. 92 alin. (1) Cod administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele.

Reieșind din cele menționate supra, Completul de judecată reține că, Inspectorul de integritate nu a constatat dacă la emiterea actelor menționate, Eugenia Sîrghi și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv atribuțiile de primar al satului Satul Nou, r-nul Cimișlia și a oferit careva facilități exclusive în raport cu persoana apropiată - Iulia Leanca (cumnata).

În acest sens, nu se atestă careva premise din care să se deducă concluzia că la semnarea actelor enunțate în actul de constatare Eugenia Sîrghi și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv funcția.

Totodată, Completul de judecată reține că, potrivit art. 39 alin.(1) lit.b), (2), (5) din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluţionarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor, inspectorul de integritate: b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării şi aplică pentru acesta interdicţia de a ocupa o funcţie publică sau de demnitate publică. (2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menţionate la alin.(1) lit.b) în funcţie de gradul de vinovăţie al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul şi durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public şi de funcţia publică deţinută. (5) La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ţine cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecinţele abaterii la nivel local, naţional sau internaţional, de afectarea reputaţiei autorităţii/instituţiei publice sau a bunei funcţionări a acesteia, precum şi de alte circumstanţe care ar afecta interesul public.

În conformitate cu art.23 alin.(3) și (6), (8) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi intereselor personale, fapta subiectului declarării în privinţa căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluţionată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravenţională şi/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia. Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcţie potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcţie publică şi/sau o funcţie de demnitate publică, cu excepţia funcţiilor elective, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcţia publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcţie electivă, ea nu mai poate ocupa aceeaşi funcţie pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului. Autoritatea Naţională de Integritate ţine Registrul de stat al persoanelor care au interdicţie de a ocupa o funcţie publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorităţii.

Astfel, Completul de judecată reține că, la aplicarea sancţiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcţii publice sau funcţii de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporţionalităţii, aplicarea unei astfel de sancţiuni, dar la caz asemenea motivare în acest sens lipsește.

Această concluzie derivă și din norma art. 29 Codul administrativ, care statuează că, orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporţionalităţii. O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.

Totodată, art. 137 Codul administrativ reglementează că, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Completul enunţă că proporţionalitatea, constituie un element obligatoriu care reflectă în aplicare principiul legalităţii activităţii administrative. Controlul judiciar efectiv obligă instanţa de contencios administrativ să verifice respectarea acestei axiome legale de către autorităţile publice.

Completul reiterează, că scopul instituirii acestor sancţiuni este de a menţine integritatea subiecţilor declarării în activitatea pe care o desfăşoară, servirea interesului public cu imparţialitate şi obiectivitate, asigurarea transparenţei şi controlului public, responsabilizarea individuală şi exemplul personal, iar măsurile prevăzute de legiuitor sub formă de sancţiuni sunt aplicate pentru garantarea exercitării cu imparţialitate a funcţiilor publice.

La caz, se constată că inspectorul de integritate a omis să-şi motiveze sancţiunile aplicate în privinţa intimatei Eugenia Sîrghi, prin prisma principiului proporţionalităţii, invocând în motivarea aplicării acestui principiu, doar teze generale, care nu au fost raportate la obiectul încălcărilor admise anume de reclamantă.

În acest sens, Completul de judecată menționează că, la individualizarea sancţiunilor aplicate în privinţa intimatei Eugenia Sîrghi, inspectorul de integritate a omis să reţină și faptul, că emiterea/semnarea actelor administrative/juridice care vizează o persoana apropiată, nu a adus careva prejudicii autorității publice în care activează, or probe în acest sens la dosar nu sunt.

Conform art.225 alin. (2) din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege; e) proporţionalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.

Prin urmare, reieșind din cele expuse supra, se atestă că apelantul nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar aceste încălcări se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite și a principiului proporționalității, ceea ce poartă un caracter neproporțional scopului urmărit, fapt ce denotă şi ilegalitatea lui în fond.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către Autoritatea Națională de Integritate în cererea de apel sunt lipsite de substanţă obiectivă, iar instanţa de fond - reieşind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept, în consecinţă hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată.

Astfel, nu pot fi reţinute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanţă a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile

primei instanțe expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susţinerile date vin în contradicţie cu cele relatate mai sus.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul, că hotărîrea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelant sînt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărîrea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(l) lit.a) Cod administrativ, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel înaintată de Autoritatea Națională de Integritate.

Se menţine hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 septembrie 2021.

Decizia este executorie de la emitere, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, Victoria Sîrbu

Judecătorii Angela Braga

Veronica Negru